

COD opracowało poradniki dot. ochrony osób z niepełnosprawnością intelektualną przed przemocą seksualną

W ramach działań prewencyjnych i edukacyjnych Centrum Ochrony Dziecka z Krakowa przygotowało praktyczne poradniki zatytułowane „NIEdostępne - NIEdogodne - NIEdyskretne” stanowią cenne źródło wiedzy, która pomoże chronić dorosłych i dzieci z niepełnosprawnością intelektualną przed wykorzystaniem seksualnym. Opracowania skierowane są do rodziców, opiekunów i wolontariuszy pracujących z osobami z niepełnosprawnością.

Zjawisko krzywdzenia przez opiekunów – w tym rodziców i krewnych – oraz przez innych dorosłych mających do nich dostęp zdarza się około 2–3 razy częściej w odniesieniu do dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością, zwłaszcza intelektualną, niż dzieci zdrowych i umysłowo sprawnych. Pilną potrzebą jest zatem wyposażenie rodziców, opiekunów, wychowawców i wolontariuszy w wiedzę, która pomoże chronić dorosłych i dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

Ze względu na złożoność problematyki oraz brak łatwo dostępnych materiałów informacyjnych i szkoleniowych Centrum Ochrony Dziecka z Krakowa podjęło się realizacji projektu prewencji wykorzystywania seksualnego osób niepełnosprawnych. Zespół projektowy stanowili pracownicy i współpracownicy Centrum Ochrony Dziecka przy Akademii Ignatianum w Krakowie oraz pracownicy naukowci AIK, dyrektorka Specjalnego Ośrodka Wychowawczego (SOW), członkowie wspólnoty L’Arche, pedagog pracujący w szkole specjalnej, a jednocześnie członek wspólnoty Wiara i Światło, osoba z niepełnosprawnościami. W pracę projektową włączyły się również osoby, które są psychologami, a jednocześnie rodziną zastępczą dla dzieci z niepełnosprawnością. Merytoryczne wsparcie zapewнили również profesjonaliści z dziedziny seksuologii. Wynikiem ich pracy są praktyczne poradniki zatytułowane „NIEdostępne - NIEdogodne - NIEdyskretne”. Tytuł stanowi nawiązanie do stwierdzenia amerykańskiego socjologa, Davida Finkelhora, jednego z pionierów badań nad wykorzystywaniem seksualnym dzieci, który osoby z niepełnosprawnością intelektualną nazywa ofiarami „dostępnymi, dogodnymi i dyskretnymi”.

Opracowane przez COD broszury w sposób przystępny dostarczają podstawowych informacji dotyczących seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wskazują ponadto czynniki ryzyka i czynniki, które chronią przed wykorzystaniem. Autorzy zwracają uwagę również na to, jakie zachowania dziecka niepełnosprawnego powinny zaniepokoić opiekunów. Podają praktyczne odpowiedzi na pytania: Jak osoby dorosłe chroniące dziecko powinny zareagować na symptomy wykorzystania? Jak rozmawiać z dzieckiem o jego seksualności, a jak o doświadczeniu krzywdy? Gdzie szukać pomocy w przypadku podejrzenia wykorzystania seksualnego?

Poradniki uzupełniają propozycje scenariuszy szkoleń, skierowanych do rodziców, opiekunów, pracowników różnych ośrodków, wolontariuszy, animatorów grup duszpasterskich. Ich zakres tematyczny zasadniczo dotyczy treści poradników: „NIEdostępne - NIEdogodne - NIEdyskretne”. Scenariusze te są propozycją, spotkań warsztatowych mających na celu zapoznanie uczestników z wiedzą i umiejętnościami zawartymi we

wspomnianych broszurach. Zaproponowana formuła spotkań pozwala na wnikliwe przeanalizowanie tematu przez uczestników i dzielenie się doświadczeniem a ćwiczenia aktywizujące sprzyjają formułowaniu wniosków praktycznych wynikających z konkretnych doświadczeń specyficznych dla danego środowiska.

Poradniki powstały w ramach projektu: System prewencji wykorzystywania seksualnego osób z niepełnosprawnością finansowanego ze środków Fundacji Świętego Józefa KEP.

Poradniki i scenariusze będą dostępne są na stronie Centrum Ochrony Dziecka.